

Sociální problémy v soudobé Číně

Populační politika a proměna
struktury čínské společnosti

The Complicated Chinese Family Tree

New Tang Dynasty TV, pořad „Off The Great Wall“

https://www.youtube.com/watch?v=nCFRoILS1jY&list=PLN59L4gGXAA_KVDD_CHW7f2gHU2tGb-1OU&index=1

Tradiční rodina

Tradiční hanská rodina

- patriarchální (konfuciánský) model
 - nejstarší muž = hlava rodiny
 - generační, genderová a věková hierarchie
 - syn zůstává doma, dcera provdána ()
 - synové podřízeni otci, snachy manželově matce
 - polygamie a konkubinát
- sňatky sjednávány v dětství rodiči a profesionály
- bez možnosti rozvodu, děti patří mužově rodině, vdovy se nemohou znovu provdat
- velkorodiny obývají jeden dům, rodinné klany celé vesnice, obdělávají půdu svých předků

Moderní čínská rodina

Moderní čínská rodina

Rovnost muže a ženy v manželském svazku, možnost rozvodu, sňatky od 18/20 let
(zákon z roku 1950 – 新婚姻法 *Xīn hūnyīn fǎ*)

Lidové komuny 1958-1982, nahrazeny systémem pracovních jednotek *danwei* (单位) a místních registrací *hukou* (户口), omezujících migraci

Politika jednoho dítěte (1979) = radikální zásah do podoby čínské rodiny

- model 1-2-4
- děti často nežijí s rodiči ale s prarodiči
- „generace malých císařů“

Postavení žen v Číně

- Tradiční podřízené postavení žen ve společnosti shodné pro téměř všechny kultury Asie
- 三从 *Sān cóng* - „tři poslušnosti“ vůči mužům v rodině
- Postavení symbolizováno 缠足 *chánzú* („liliové květy“)
 - estetická a erotická funkce
 - omezený pohyb a práce

----- rok 1949 -----

- Heslo čínských komunistů 妇女能顶半边天 *Fùnǚ néng dǐng bànbiāntiān*

Populační vývoj ČLR

<u>Rok</u>	<u>počet obyvatel</u>	<u>nárůst</u>
1953	582,603,417	
1964	694,581,759	19.2%
1982	1,008,175,288	45.1%
1990	1,133,682,501	12.4%
2000	1,265,830,000	11.7%
2010	1,339,724,852	5.8%

Hrozba přelidnění

- ještě v 60. letech čínské rodiny povzbuzovány, aby si pořizovaly tolik dětí kolik jen lze!
- silná populace chápána jako nástroj revoluce a modernizace Číny
- 1949-76 pokles porodnosti!
 - x razantní pokles úmrtnosti novorozenců
 - x razantní prodloužení průměrného věku dožití
- populační nárůst
 - z 540 milionů v roce 1949
 - na 940 milionů v roce 1976
- 1979 vyhlášena „politika jednoho dítěte“
- dle prognóz by se měl růst zastavit v letech 2020-30

Politika jednoho dítěte

„Politika plánovaného rodičovství“

计划生育政策 *Jìhuà shēngyù zhèngcè*

- politika jednoho dítěte zavedena v roce 1979 platí dodnes
- v roce 2008 prodloužena na dalších deset let, v plánu je údajně politika dvou dětí
- podle čínských demografů se od roku 1979 podařilo zabránit narození 400 miliónů dětí
- pokles porodnosti ze 2,63 (1980) na 1,61 (2009)
- porodnost: Peking 0.67 x Guizhou 2.19 (Tibet>3)

Výsledky politiky jednoho dítěte

Pozitivní dopady:

- odvrácení katastrofální populační exploze
- zajištění ekonomického růstu
- zvýšení kvality zdravotnické péče

Negativní dopady:

- stárnutí populace = ekonomická hrozba
- potraty či odkládání dívek (2005 zákaz určování pohlaví plodu)
- zvýšení genderové populační nerovnosti
 - Běžná populace - 107:100
 - Čína 2000 – 116:100
 - Čína 2005 – 119:100
 - Čína 2020 – 35 miliónů chlapců navíc